

lig — det vil det altid blive — af de sagkyndige Udtalelser og Erklæringer, som foreligge for ham. Og det mener jeg, man altid bør erkende, at under disse Forhold med Hensyn til slige Spørgsmaal er det virkelig bedre at have dem under en ansvarlig Ministers paa sagkyndige Udtalelser hvilende Anskuelse end under Lovgivningsmagten, thi saa mange af os ere aldeles ikke kaldede til at have en virkelig fornuftig og begrundet Mening om Sagen. I nærværende Tilfælde, saaledes som Sagen for Tiden foreligger, mener jeg, at der saa meget mindre kunde være Frygt derved, som det netop fra alle Sider maa erkendes, at der foreligger noget, som illustrerer saa klart, hvorledes det er den ansvarlige Ministers Afgørelse efter sagkyndiges Raad, som er det afgørende og ikke Enkeltemands personlige Opfattelse, idet det netop med Hensyn til Hovedpunktet i denne Sag kan paavises, hvilken Indflydelse den sagkyndige Betæntning har øvet. Den Gang de før omtalte private Forslag bleve behandledes i Folketinget, i Maret 1881—82, var den højtærede Kultusminister ganske enig med os, som i Modsatning til det andet Forslag holdt paa, at Græst bevaredes. Han udtalte udtrykkeleg det, „at Undervisningen i Græst har for de Disciple, som have lidt Sprog-talent, lidt Interesse for Sagen og nogen Flid, en høj Grad af befrugtende Indflydelse . . . Græst har paa sin Maade en anden og det en stor Betydning for de Disciple, som virkelig ville gøre noget ud af det. Det er i det mindste min Overbevisning — jeg kan ogsaa sige min Erfaring — i denne Sag angaaende Spørgsmaal om de to Sprogs Betydning“. Men ikke desto mindre i det Øjeblik, den højtærede Minister antager, at en sagkyndig Opfattelse af den klassiske Undervisning trænger paa og træver, hvad der med stor Styrke er slet fra visse Sider, at Græst affattes, er den ærede Minister gaaet ind paa Tanken, og fra det Øjeblik af, at denne Tanke efter Indhentelse af Erklæringer fra alle de Myndigheder, der kunne have nogen Betydning, er bleven omhyggelig undersøgt, har Ministeren fulgt det Resultat, hvortil man er kommen — og fra enhver upartist Side maa det siges at være det rigtige Resultat, at, som Konsistorium udtrykker det, Anskuelserne her staa saaledes imod hinanden, at der paa dette Punkt ikke for Tiden kan ønskes nogen Forandring. Med Hensyn til den højtærede Kultusministers personlige Stilling til Sagen, staar det ogsaa klart, at ved et saadant Hovedpunkt, hvor der er to Faktorer, som nødvendigvis maa indvirke paa

en Ministers Stilling, det sagkyndige Raad og hans Ansvar, der maa hans personlige Opfattelse komme til at vige, og derfor kan jeg ikke tænke mig andet, end at man fra alle Sider maatte kunne berolige sig ved, at der er meget paa disse Omraader, der bør henlægges til Administrationen, bør henlægges til den ansvarlige Ministers Afgørelse, saaledes at vi fritages derved. Selv om man muligvis ikke kan blive enig om at flette en Del ud af Loven af 1ste April 1871, saaledes at dette bliver henlagt til Administrationen, saa mener jeg dog i alt Fald, at vi bør ikke tage nye Ting op under Lovgivningen, som for Øjeblikket ikke fortærer derunder. Der er saaledes et enkelt Punkt i Lovforslaget, der, saavidt jeg skønner, er et saadant, at man maa sige, at det er og bør ikke være Lovgivningens Sag at afgøre det. Jeg skønner saaledes ikke, at der er Rimelighed for, at vi ved en Rigsdagsafgørelse en Rigsdagsafstemning skulle afgøre det Spørgsmaal, om der skal være en skriftlig Prøve i Matematik, naar Matematik føres op i øverste Klasse af den sproglig-historiske Afdeling. Det forekommer mig nemlig, at det er et teknisk Spørgsmaal, som vi ikke ere naturlig kaldede til at afgøre, jeg betragter mig som aldeles inkompetent til at eksperimentere paa et Omraade som dette og vil nødtigt være tvunget dertil.

Hvad iøvrigt Realiteten af selve Forslaget angaar, skal jeg først og fremmest udtale min Anertendelse af, at der ikke i Forslaget foreligger Spørgsmaal om at udstyde og fjerne Græst af Skolen. Det er ikke alene Kirkeraadet og ikke alene Teologerne, der have været enige derom, saaledes som det foreliggende Afstykke viser, men selv vi fra det juridiske Fakultet, der dog ikke kunne sige, at Græst fra et praktisk Standpunkt er nødvendigt for Studierne, have den Mening, at det har sin store Betydning for den universitetsdannede Mand, og jeg er i saa Henseende i Samklang med en stor Mængde af Kolleger, der ikke ere Teologer, saa at jeg nok tør sige, at der er mange, mange andre end Teologerne, der have været meget ængstelige ved den Tanke, at Græst skulde bort, og som med Sorg vilde have set det, som ikke tro paa — og jeg hører til dem — at det er noget, som Fremtiden vil bringe, og som have den Overbevisning, at de meget dygtige og meget energiske Mænd, der have undfanget denne Tanke her og andet Steds og søgt at bringe den ind i den almindelige Opfattelse blandt de universitetsdannede, ikke endnu have sejret og rimeligvis heller ikke ville sejre i den almindelige Opfattelse. De synes vel en kort Tid at have